

Dihur v človeški podobi pod ključem. V št. Lenartu v Slov. goricah je zalotil orožnik 48 letnega kočarja Mihaela Korena iz Žerjavcev v trenutku, ko je hotel naložiti na streho avtobusa korbo s kurami, da bi jih prepeljal na mariborski trg. Orožnik se je začel zanimati za omenjenega in je kmalu dognal, da je nameraval prodati ukradeno blago. Natančnejša preiskava je dognala, da so bile kure v korbi ukradene posestniku šumanu v okolici št. Lenarta. Šumanu je zginilo v zadnjem času 20 komadov perjadi. Koren pa je imel še mnogo več na vesti: izmaknil je v vsem krog 80 kur. Ko so napravili na njegovem domu hišno preiskavo, so našli pod deskami na razstavljenem kolu, katerega je po lastnem priznanju sunil izpred krčme Welle na Košakih. Razen tega so izsledili pri njem še manjše količine saharina. — Orožniki so predali prijetega okrožnemu sodišču v Mariboru.

Tatvina konjske opreme. Francu Bratecu, posestniku iz Sobotincev, je bila ukradena ob priliki nočevanja v Stopnem 800 dinarjev vredna nova konjska oprema. Tatvino sta zagrešila Vincenc Mesarič in Alojz Božičko, ki sta prodala ukradeno za 40 din. Tatvino so razkrinkali orožniki in bosta dajala uzmoviča odgovor pred sodiščem.

Velika tatvina. V Ljubljani v študentovski ulici je neznanec pred prazniki ukradel učiteljici Krakar vse njene prihranke v iznosu 50.000 din. — Zopet žrtev pogubnega prepričanja, ki misli, da je denar doma bolj varen ko v hranilnici!

Vlom v skladišče. V Ljubljani na Tyrševi cesti je bilo vlomljeno v skladišče oblačilnice Gospodarske zveze. Vlomilci so odnesli več kosov manufakturnega blaga v skupni vrednosti 6000 din.

Izpred sodišča

Razprava, katera vzbuja občo pozornost. V živem spominu je našim čitateljem grozni dvojni umor pri Sv. Bolfenku nad Ma-

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

riborom. Razprava proti morilcema Bevardiju in Šajteglu je razpisana za dan 25. aprila v Mariboru pred malim kazenskim senatom. Razprava bo tajna, ker Šajtegel še ni izpolnil 21. leta. Javnost je radovedna, kako se bosta vedla morilca pred sodniki in kako bo izpadla sodba.

V Mariboru obsojen hrvaški vlomilec. Na veliki petek je razpravljal mariborski kazenski senat o velikem vlovu, ki je bil izvršen 12. decembra v stanovanje trgovskega potnika Aleksandra Watzeka v Mariboru. Odgovor za vlom je dajal 38 letni brezposelni krojaški pomočnik Vladimir Novak iz Zagreba. Novak je bil obsojen radi raznih večjih in manjših tatvin ter vlovov že trikrat na robijo in enkrat mu je prisodilo zagrebško okrožno sodišče celo sedem let težke ječe. Številne kazni pa nepridiprava niso spametovale. Zgoraj omenjenega dne je preizkušeni vlomilec vlomil v Mariboru na Aleksandrovi cesti z velikimi krojaškimi škarpami v Watzekovo stanovanje s tremi sobami. Iz predalov je pobral 133 zlatihov iz raznih držav in časov, ki imajo zgodovinsko vrednost. Nadalje je odnesel zlat, starodaven kitajski prstan, benečanski prstan, zlate zapetne gumbe, starodavno zlato uro z

veržico, raznovrsten ženski nakit ter cigaretno dozo. Skupna škoda na zlatnini je znašala 44.645 din. Prilastil si je hranilno knjižico z vlogo 105.800 din. Od kraja ga je prepodila služkinja, ki se je vrnila iz drvarnice. Novak je nakradeni plen zavil v platneno pokrivalo pisalnega stroja in je pobegnil skozi park za Tri ribnike v Badlov vinograd. V vinogradu je še enkrat pregledal, kaj vse mu je padlo v roke. Kar mu ni šlo v vnovčevalni račun, je skril v vinogradu, z ostalim pa se je koj odpeljal iz Maribora in je začel z razpečevanjem plena v Zagrebu, Beogradu in Karlovcu. Zlatnike je zastavljal po zastavljalnica in jih tudi držno menjaval po bankah. Prijeli so ga detektivi v Karlovcu, kar je kazal v boljši restavraciji zlatnike neki ženski, ki je v policijski službi in ta ga je koj prijavila policiji. Na veliki petek je bil Novak v Mariboru obsojen na štiri leta robije in po prestani kazni še tri leta ne bo smel na svobodo.

TRGOVCEM! Vsakovrstni papir, vrečice po engros cenah, glavna zaloga krep-papirja. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Koliko energije porabi-mo, kadar mislimo

Znanost je na vprašanje, ali je misliti naporna stvar, dala nikalen odgovor. Znanost je namreč natančno zmerila, koliko energije človek porabi s tem, da misli ali pa kaj drugega dela. Energijo, ki jo porabimo pri eno uro dolgem napornem razmišljanju, moremo nadomestiti z enim samim grižljajem hrane ali z enim orehovim jedrcem. Znanstveniki so tudi merili, koliko kisika porabi misleči človek v eni uri. In so dognali, da porabi mnogo manj hranljivih snovi kakor pa jih porabi organizem sobarice, ki mora samo pet minut brisati prah z mize in sobne oprave v sobi učenjaka, kateri je poprej eno celo uro naporno mislil. Nam se si-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Zapor radi očitane sleparije

Proti Božiču v letu 1921 je bilo konec ljudske potrpežljivosti. Nekdo ga je ovadil državnemu pravdnistvu radi goljufije. V ovadbi je bilo navedeno, kako je osleparil toliko in toliko strank za precej tisočakov z obljubo, da jim bo napravil denar, kolikor ga bodo hoteli. Na to ovadbo je bil aretiran ter obsojen kot navaden goljuf in slepar po zaslišanju več oškodovanih. Izpustili so ga iz zapore po nekaj mesecih maja 1922 radi tega, ker je zlezel v pomilostitev.

Obsodba in zaporna kazen radi goljufije sta bili odločilni za nadaljni žalostni potek in zaključek Jurijevega življenja.

Vrnivši se iz jetnišnice ni bil več tako dobrodošel med domačini kakor po izpustitvi iz kaznilnice. Poljanci so ga začeli dolžiti, da je sploh nezmožen umetnosti, radi katere je predsedel toliko let v ječi. Najbrž je »fovš« denar samo razpečaval in še to tako nerodno, da je zašel v pest oblasti, ki ga je obsodila. Ako bi razumel resnično to, kar je znal njegov rajni

15 brat, kje bi že bil v prvih povojnih letih, ko ni gledal nikdo na zakoniti izvor denarnega papirja!

Resni očitki, da je navaden slepar, kateremu je izdelovanje denarja toliko tuje kakor zajcu boben, so zabrisali v Juriju vso ljubezen do ljube svobode in do mirnega ter poštenega zakonskega življenja. Strast za ponarejanje, s katerim bi se lahko postavil in zrasel na ugledu pred ljudmi, je postala silnejša nego bojazen pred ječo. Hotel se je pokazati na vsak način navadnim ljudem, da je resnično to, za kar ga smatrajo in da ni doslej enostavno goljufal z očitovo in bratovo dediščino.

Jurij Potočnik je posedal leta 1924 svojo lastno in z vsemi pripomočki opremljeno ponarejevalnico. Usoda je nanekla, da je spoznal omenjenega leta tovariša in pozneje prijatelja, kateri je njegovo fotografsko znanje toliko izpopolnil, da velja Jurij še danes med priprostim narodom in izobraženci za mojstra vseh slovenskih ponarejevalcev.

V. poglavje

Fotograf in njegov egiptovski učitelj

V Mariboru je ostal po prevratu Franc Rupnik, bivši podčastnik in nočlicni fotograf. Rodil se je

Naši rajni

Vuzenica. Dne 13. aprila smo spremili na zadnji poti zaslužnega moža Simona Viharja, nadučitelja in bivšega posestnika v Vuzenici, v starosti 79 let. Odšel je izmučen in utrujen k večnemu počitku on, ki v življenju ni poznal miru in počitka. Vzel je slovo od svoje drage žene, od otrok in od mnogoštevilnih znancev ter prijateljev in pohitel po plačilo za svoja dela k Njemu, kateremu je posvečal v dolni solz vso skrb in trpljenje. Že mnogo pred četrto uro se je zbrala pred hišo žalosti ogromna množica ljudi. Ob krsti je stala nekaj ur pred napovedanim pogrebom častna straža, ki jo je odredil poveljnik gasilske čete, katere soustanovitelj je bil rajni. Žalne obrede je opravil pred hišo žalosti domači nadžupnik in dekan g. Hutner ob asistenci stolnega župnika in kanonika msgr. Umeka, šentprimovškega župnika g. Dolinarja in ribniškega župnika g. Vrhnjaka. Nato je zapel šolski mladinski zbor žalostinko »Gozdič je že zelen«. Zatem se je uvrstil žalni spreved do farne cerkve. Za križem je stopala najprej šolska mladina z učiteljstvom, za njo je šlo občinstvo, nato gasilci z mnogoštevilnimi venci. Gasilec je nosil tudi visoko pokojnikovo odlikovanje: red sv. Save IV. stopnje. V cerkvi je bilo nato mrtvaško opravilo za rajnim. Po končanih molitvah in obredih je na grobu prvi spregovoril v imenu šolske mladine šol. Hartman. Za njim je spregovoril tukajšnji šolski upravitelj g. Cvetko, kateri je pokojnika orisal kot velezaslužnega moža na šolskem in narodnem polju. Nato je spregovoril v imenu gasilske čete poveljnik Mravljak. Zelo ganljivo je orisal pokojnika tudi ravnatelj gimnazije v Celju g. Mravljak. V slovo sta mu govorila tudi še dr. Pregl in župan Peruš. Rajni je bil polnih 34 let nadučitelj in 44 let učitelj sploh. Bil je častni član gasilske čete, častni član občine, kateri je bil polnih 26 let tajnik. Veliko je njegovo delo in zasluge, ki jih je storil ne samo šoli, občini in drugim ustanovam, temveč tudi narodu in državi. Naj mu bo ohranjen časten spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

leta 1869 v Premu pri Postojni. Do leta 1916 je posedal svoj fotografski atelje v Ljubljani na Taboru števil. 1. Že pred vojno je bil podčastnik. Pustil je vojaško službo in se je povsem posvetil fotografiji. V začetku vojne je bil vpoklican k trenu v Gradec. Od tam je prišel za štabnega narednika h konjski bolnišnici v Slov. Bistrico. Pri vojaki je služil v celnem 23 let in med temi tri leta v Jugoslaviji.

Po postavi je Rupnik majhen ter čokat mož in ne ravno prikupljivega obraza. Izredno je nadarjen ter zvit in prebrisan, da bi mu bilo težko najti par.

V Slov. Bistrici je imel priliko, da se je seznanil s nekim Schmittingom, dvornim fotografom egiptovskega kralja. V bivšo avstro-ogrsko vojsko so se natepli med vojno vsi mogoči ljudje iz vseh delov sveta. Med temi je bil tudi Schmitting, ki je umrl po Rupnikovi izjavi leta 1924.

Na dvoru egiptovskega kralja je imel imenovani fotograf dovolj prilike, da se je povzpел do izrednih spretnosti v svoji stroki. Razen tega je bil doma v vseh čarovnijah, kakršne uganjajo indijski fakirji ali čudodelniki.

Egipt je znan iz dobe faraonov po svojih znamenitih čarodejih in med take je spadal tudi Schmitting.

Sv. Vid pri Ptuj. V petek, 8. aprila, se je smrtno ponesrečila Marica Krajnc, ki je bila v službi pri Goričanu v Pobrežju pri Sv. Vidu. Padla je tako nesrečno pod voz, da ji je zdrobilo prsni koš. Prepeljana je bila takoj v ptujsko bolnišnico, kjer je podlegla, stara komaj 17 let. V ponedeljek, 11. aprila, je bila ob veliki udeležbi pokopana. Bila je pridna in delavna ter so jo vsi radi imeli. Naj počiva v miru!

Male dole pri Vojniku. Vsemogočni je poklical v večnost Srebot Jožefa, posestnika v Malih dolih, ki je po daljšem bolehanju umrl 10. aprila. Dosegel je starost 64 let. V javnem življenju se pokojni ni udeleževal, bil pa je zvest čitatelj »Slov. gospodarja«. Vsi, ki ste ga poznali, spominjajte se njegove duše v molitvi!

Šmarjeta pri Rimskih toplicah. Na veliko sredo smo pokopali splošno spoštovanega farana Jožefa Suga. V svetovni vojni si je nakopal kal bolezni, ki ji je končno podlegel. Rad je pomagal poleg svojega poklicnega kmečkega dela povsod, kjer je mislil, da bi mogel kaj koristiti. Tako je bil svoj čas župan občine Sv. Krištof, odbornik krajevnega šolskega sveta, ključar župne cerkve, dolgoletni načelnik Hranilnice in posojilnice, ves čas predsednik Prosvetnega društva, farni ubožničar, vnet razširjevalec dobrega tiska. Redno je obhajal prve petke ali prve nedelje in zato je dobro pripravljen stopil pred svojega Sodnika. Naj počiva v miru do vstajenja mrtvih! — Žalujočim naše sožalje!

Društvene vesti

Okrožje fantovskih odsekov Celje. Bratska društva! Po sklepu podzveznega sveta v Celju se bo vršil kot priprava za Ljubljano v Sv. Juriju 6. junija, na binkoštni ponedeljek, velik prosvetni tabor s telovadnim nastopom okrožja fantovskih odsekov Celje. Prosimo okoliška društva, naj ta dan ne prireajo svojih prireditev, ampak naj še sedaj agitirajo za Sv. Jurij. Povabljeni sta na prireditev gg. ministra dr. Anton Korošec in dr. Miha Krek. Tabor mora biti res veličasten!

Loče pri Poljčanah. Naše mlado Prosvetno društvo »Slomšek« nas je zopet iznenadilo. Priredilo je na cvetno nedeljo lepo uspeli materinski dan, ki je k proslavi privabil precejšnje število naših mamic. Težko nalogo si je nadelo društvo, ko nam je predvajalo ob tej priliki Meškovo tridejansko dramatsko sliko »Matie«. Kakor nalašč je drama za materinske proslave. Vse po-

hvale vredno je, da so bile vloge pravilno razdeljene. Pri takih stvareh je treba poštovanosti pri igralcu kakor tudi pri režiserju. In oboje se je strnilo v celoto pri tej predstavi. Tako smo res z užitkom lahko sledili igri. In izpeljava vlog? Ena je bila boljša od druge. Zato veljaj vsem zahvala za užitek, ki so nam ga pripravili, a tudi pohvala za energijo, ki so jo dali v dramo, da je tako uspela.

Kostrivnica. Na cvetno nedeljo je naš fantovski odsek s pomočjo naših vrlih deklet in pod vodstvom g. svetnika Slaviča Janka vprizoril v gasilnem domu ob nabito polni dvorani pretresljivo igro »Sleherneke«. Ker je za igro veliko zanimanje, zato jo bomo ponovili na belo nedeljo po večernicah. Pridite zopet v obilnem številu! Ne bo vam žal. Pridite tudi iz sosednjih župnij! — Vstopnina: sedeži 6 in 4 din, stojišča 2 din, otroci 1 din.

Dopisi

Šmartno pri Slovenjem Gradcu. »Slov. gospodar« z dne 6. aprila piše: »Kljub velikemu prizadevanju nasprotnikov je zmagala tudi pri nas lista JRZ z nosilcem Kresnik Martinom.« Da ne

bi kdo tega poročila krivo tolmačil, izjavljamo, da so na obeh kandidatnih listah: Kresnik kakor Hribernik, izključno somišljeniki JRZ. Volilci — Hribernikovi kakor Kresnikovi — odobravamo po-

Slovenska Bistrica je bila pod staro Avstrijo konjeniška garnizija. Pri konjenikih so služili za častnike plemenitaši in bogataši. Med vojno so namestili v Slov. Bistrico enoletno prostovoljsko častniško šolo.

Družbi take gospode je bil v medvojnem času kaj dobrodošel čudodelnik iz Egipta, da je ob dolgih večerih zabaval in kratkočasil imenitnike s proizvajanjem spretnosti, v katerih mu ni bil nikdo kos. Kot zabavitelj bogatih in plemenitaških častniških krogov je bil varen pred fronto.

Z egiptčanskim fotografom se Rupnik med vojno v Slov. Bistrici ni samo seznanil, postala sta celo zaupna prijatelja. Od kraljevega fotografa se je priučil Rupnik vseh onih fotografskih tajnosti, katere so mu bile kmalu po prevratu v stalno pogubo.

Franc Rupnik je pripovedoval stricu z Dravskega polja, kako je postal zaupnik zagonetnega in od vseh občudovanega Schmittinga.

Kadar je bilo zbrano v Slov. Bistrici večje število imenitnejših častnikov, so silili radovedneži tako dolgo v egiptovskega fotografa, da je napravil vpricho njih fakirsko čudo.

*

(Dalje prihodnjič)

cer te reči zde malo čudne, zato tudi ne trdim, da je vse res tako, kakor trdijo tisti znanstveniki, ki so te reči dali v javnost. So gospodje še premalo mislili, da so izgubili premalo snovi iz svojih možganov.

Lekarna v palici

Mažarska je ponosna na svoj najnovejši izum, na palico za zdravnike. Na zunaj je to elegantna palica, ki jo vzameš lahko na vsak sprehod s seboj. Preprost gib zadostuje, da palico odpreš in da se ti pokaže majhna lekarna, ki vsebuje vse, kar je potrebno za prvo pomoč pri nezgodah. Tu je namreč 25 različnih medicinskih potrebščin, oboje, razkužil in kirurških instrumentov, in vse je lepo higijenično spravljeno.